

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

AL. ED. LINDBLÖM.

N° 4.   Lund den 2 April   1840.

I. *Chara coronata* och *Ch. Pouzolsii*, tvänne för Skandinaviens Flora nya arter från Norrige, beskrifna af Joh. Wallman.

Ibland Charer från Norrige, hvilka en ung Norrsk Botanist, Herr *Schübeler*, öfverlemnadt till min granskning, har jag, utom många andra märkvärdiga former, funnit tvänne för Skandinaviens Flora nya och i hela Europa ganska sällsynta arter: *Ch. coronata* Ziz. och *Ch. Pouzolsii* Gay. Redan förut hade jag till begagnande emottagit en stor och dyrbar samling Charer ifrån den Danske Botanisten Etatsrådet *Hornemann*, och ibland dessa upptäckt *Ch. Pouzolsii* ifrån Hoffmansgave på Fyen. Då samma art sedermera blifvit funnen af Herr *Schübeler* vid Norriska kusten, är det anledning till den förmodan, att den i Nordsjön och dess vikar icke är sällsynt och äfven torde finnas vid Svenska stranden af Kattegatt. För att på dessa växter fästa uppmärksamheten, vill jag meddela öfver dem en kort beskrifning. Båda höra till afdelningen *Monosiphonica* af de egentliga Charerna, med hvilka de föröfrigt i hela sin conformation hafva en afgjord släktskap. Ifrån Nitellerna skilja de sig genom färg, verticillernas involukrer, kransvis sittande bracteer och fructificationssättet.

Ch. coronata Ziz (Braun Regensb. Bot. Zeit.) caule simpliciter tubuloso, inermi, diaphano; verticillis sub10-radiatis, basi involucratis; spinulis involucri diametro caulis brevioribus: ramentis latere apiceque bracteiferis; nuculis

1—2, bracteas subæquantibus, 8—9-striatis. — *Ch. Braunii* Gmel. *Flor. Bad. Suppl.*

Växer i Nitelven, Skedsmø socken i granskapet af Kristiania. Denna sällsynta växt, hvilken hittills endast blifvit funnen i Rhendalen och på Corsica och som är en af Skandinaviska Florans prydnader, hade Herr Schübeler sjelf riktigt bestämt under namn af *Ch. Braunii* Gmel. Jag antager Brauns benämning. — Denna art, hvilken är stor och lummig och torkad har en grågrön något glänsande färg, har vid flygtig granskning utseende af en *Nitella*. Kransgrenarna (ramenta) variera emellan 8—10, utdragna, med 3—4 leder, ifrån hvilka fructificationen, såsom vanligt, utgår, ofta med bracteer i sjelva spetsen, som derigenom blir kort-gaffellik. Svepet vid kransarnas bas består vanligen af omkring 20 något tjocka piggar (spinæ, murices), mycket kortare än diametern af stjelken. Nötterna hos den Norrska formen äro icke fullt så breda, som grenens diameter, nästan sphæriska, med en kort 3-tandad krona. Kulorna (globuli) sitta, såsom hos de flesta egentliga Charer, under nöten (hypogyni). Växten är Monoecisk.

Denna art har blifvit förblandad med *Chara scoparia* Bauer, till hvilken den Preussiska *Ch. Braunii* (Reichenb. *Flor. Excurs* s. 149; Beyrich i Hornemanns Herbar. m. fl.) hörer. *Chara scoparia* är lätt skiljd genom sin mörkare, i brunt dragande färg, sin polysiphoniska och således strimmiga stjelk, hvilken dessutom är besatt med glesa taggar.

Ch. Pouzolsii Gay (Braun Regensb. Bot. Zeit.) caule simpliciter tubuloso, rigidiusculo, tenaci, inermi, subopaco, verticillis 8-radiatis, basi involucreatis, spinulis involucri sub-ctonis, diametro caulis plus duplo longioribus, deflexis: ramentis latere fructiferis, internodio basali proximis vix longiore; bracteis elongatis; nucula ovali, coronula cylindrica, truncata. — *Ch. papulosa* Wallroth? (non Svecorum).

Vid Hvalöerna utanför Norrska kusten, *Schübeler*. (I Bälterna vid Fyen, *Hornemanns Herbarium*. Vid Tyska

Nordsjökusten *Wallroth* (*Ch. papulosa*). På Corsica *Pouzols*).

Växten är vanligen mörkt brunaktig, dunkelt genomskinlig, 2—3 tum hög, fin, rigid, men seg. Kransgrenarna merendels 8, och svepets taggar sällan öfver detta antal, men ofta under (4—7) cylindriska, fina, nålformiga, äfvensom bracteerna. Basalfalangen (internodium ramenti basale) är hos denna art vanligen af ungefär samma längd, som den näst följande. Bracteerna 3—4 gånger längre än frukten. Noten har jag funnit oval, men den förändrar hos Charerna ofta sin form efter åldern — Till karakteren öfverensstämmer denna art mycket med *Ch. barbata* Meyen, men habitus är ganska olika. Båda äro dock väl skilda, som följande diagnos visar. *Ch. barbata*: caule simpliciter tubuloso, inermi, diaphano, glaucescente; verticillis 7—8-radiatis, involucratiss, spinulis involucri numerosis, diametro caulis plus duplo longioribus, biserialibus; ramentis latere apiceque longe bracteiferis, internodio basali longissimo; nuculis subrotundis, in coronam acutiusculam desinentibus, globulis pleurogynis.

Att den här förut beskrifna *Ch. Pouzolsii* är Wallroths *Ch. papulosa* anser jag troligt. Beskrifningen inträffar till alla delar, utom de papulæ microscopicæ, hvilka Wallroth observerat på sina specimina och som sannolikt äro accidentela. Den af Magister Norræus på Gothland funna *Ch. flexilis* γ. *papulosa* (*Ch. papulosa* Fr.) är en helt annan art och hörer till Charæ polysiphonica, strigosæ: då deremot Wallroths är monosiphonica och inermis, med långa involucral-taggar och bracteer. Enligt specimina af den Gotbländska växten, hvilka blifvit mig tillsända af D:r Sæve, är den så nära *Ch. crinita*, att jag mycket tviflar, om den bör anses såsom egen art. Emedlertid har jag tillsvidare upptagit den, under namn af *Ch. muricata*, såsom subspecies under den förra, ifrån hvilken, isynnerhet den extrema form, som Loiseleur kallat *canescens*, den hufvudsakligt skiljer sig genom en olivgrön färg, flexilare stjelk och mera talrika mo-

nosiphoniska internodier af kransgrenarna. Liksom *Ch. crinita* har den caulis distincte polysiphonicus sulcato-plicatis. Man har hittills icke upptäckt de så kallade globuli hos *Ch. crinita*, hvilken synes vara unisexualis. På de af D:r Sæve meddelade exemplar af den Gothländska, äfvensom på D:r Hartmans, har jag endast funnit nucleæ.

Sedan denna artikel redan blifvit till Botaniska Notiserne insänd, har jag haft tillfälle i Agardhska samlingen af Charer, hvilken Herr Demonstrator Jacob Agardh tillåtit mig begagna, att granska exemplar af *Chara Pouzolsii* ifrån Hiëresöarna i Medelhafvet. De Franska äro något större och svagt incrusterade, men föröfrigt både till habitus och karakterer fullkomligt öfverensstämmande med de Skandinaviska.

Nästan på samma gång emottog jag ifrån Herr Magister Norræus originalexemplar af den Svenska *Ch. papulosa* ifrån När på Gothland och genom S. M. Adjunkten Herr Lutteman ett större antal dels torkade och dels i sprit conserveerade specimina af denna växt ifrån samma ställe. Jag har derigenom med full visshet öfvertygat mig om identiteten af *Ch. papulosa* Fr. och *Ch. flexilis* γ. *papulosa* Wahlenb. et Sæve, hvarom beskrifningen i Mantissa kunde föranleda någon tvekan.

Ibland *Nitella Stenhammariana* (nidifica) från Bälterna i Hornemannska samlingen af Charer, har jag funnit ett specimen af *Ch. Pouzolsii*, som förut undfallit min uppmärksamhet, hvilket undanrödjer alla återstående tvifvel om Wallroths synonymi *). Detta exemplar, som har aldeles mog-

---

*) Professor Al. Braun, med hvilken berömde Botanist Demonstrator Agardh communicerat Svenska Charer, har bestämt den i 3 Ed. af Lilj. Sv. Fl. af mig beskrifna *Ch. corallina* till en egen art, hvilken han gifvit namn af *Chara Agardhi*. På mina specimina ifrån Vesterbotten har han såsom synonym tecknat "*Ch. papulosa* Wallr. Consp.?" Denna synonymi förfaller, sedan den rätta *Ch. papulosa*,

na, klara och nästan blygråa nötter och således är af en senare utvecklingsperiod, än de jag förut beskrifvit, är tätt beströdt med de "*papulae microscopicae*" Wallroth omnämner, hvilka i de öfra och tätare verticillerna nästan sammanflyta och äfven intaga sjelfva nötternas yta. Under loupén visa de sig discreta, af regelbunden hemisferisk form och ungefär samma storlek. De äro ytterst små, korallhårda, hvita och glänsande, och utan tvifvel af analogt ursprung med den koralliska eschara, hvaraf fucoiderna ofta äro öfverdragna. De träffas också endast på föråldrade specimina af växten.

II. Bidrag till bestämmande af de olika begrepp, som innefattas under varietets-benämningen, af *E. Fries*.

För hvar och en, som något befattat sig med speciel Botanik, måste det vara klart, att intet begrepp i den samma är så obestämdt som benämningen *varietet*. Man infattar derunder, icke blott alla möjliga så väl normala, som atypiska förändringar en vext undergår af tillfälliga individuella förhållanden, af olika ålder, af yttre momenters inverkan o. s. v., utan äfven sådane, som hafva en inre väsentligare orsak, eller ock en abnorm, från vextlifvet helt af främmande. Att hänföra alla dessa till bestämda begrepp och afskilja de

---

hvilken Wallroth sjelf genom sin egna och besynnerliga terminologi gjort oigenkänlig, blifvit återfunnen. *Ch. corallina* Lilj. 3 Ed. hörer dessutom till afdelningen polysiphonica, hvilket de ännu bibehållna topparna af kransgrenarna tydligt bevisa, fastän den yttre polysiphoniska barken på dessa specimina, hvilka blifvit samlade under sin destruction, är afskalad: ett förhållande, som är ingenting mindre än sällsynt, isynnerhet med *Chara aspera*, till hvilken den Vesterbottniska arten sannolikt hörer. Den är lika mycket skild ifrån *Ch. papulosa*, som ifrån Willdenows Ostindiska art.

som oriktigt hänförs till varietets-cyklen, skall blifva ändamålet med denna sammanträngda uppsats.

Först afsöndra vi från varietets-benämning alla sådane olikheter hos en art, som endast bero af olika ålder hos samma individ. Sådane äro f. ex. en del former, som i början äro enkla, sedan greniga, hvaraf flera varr. *simplices* och *ramosæ* bero, eller först uprätta sedermera nedliggande (analogt härmed äro s. k. *Hängbjörkar*, hvilka upkomma af äldre individer både af *B. alba* och *B. glutinosa*, helst då stammen utan afstympning får vaxa rakt upp); eller yngre ludna, sedan glatta; eller yngre tunn- äldre tjock-bladige ss. hos *Salix phylicæfolia*; eller äro bestämde efter rotskottens ofta afvikande bladform, blommans efter åldren vaxlande färg, o. s. v. Hit höra äfven de, som hafva en tidigare, en senare form eller blomma två gånger om året, f. e. *Genista pilosa*, *Helianthemum Ölandicum*, hvars höstform skiljes stundom som art, ty sådane höstformer äro mera få- och små-blommiga, men som det är samma individ som frambringa bägge formerne, äro dessa tydligen endast *olika status*, ej varieteter. Hit höra äfven olika kön af diclinska eller polygama vexter (hvaraf man ofta antar varieteter); icke heller kan man som varieteter erkänna hermaphrodita stånd af f. e. *Lychnides dioicæ* eller diclinska af *Cucubalus Behen*.

Från varietets-begreppet anse vi vidare alla genom ett individuellt sjukligt tillstånd, såsom bleksot, frambragte olikheter böra uteslutas, ehuru icke få varr. höra till denna kategori, till och med arter. (Monstrositeter åter anföras nedanför särskildt, ty vexten kan hos dessa vara fullkomligt frisk, ehuru en del blifvit anamorphoserad). Till denna klass räkna vi äfven former upkomne derigenom att frukt eller frö fellslä, hvarigenom man, f. e. bland *Galia*, får en microcarpisk form; vidare af *Uredines* etc. vanställda vexter (t. ex. *Euphorbia degener*) — och af *Brand* till fröredningsorganerne förstörda (t. ex. *Agrostis pumila*).

Men äfven sedan dessa afvikelser blifvit fränskilde, återstå mångfaldiga individuella afvikelser, som icke kunna anses för varieteter. För att antyda dessa, vilja vi exempelvis blott nämna lågvexta (pumila) individer af *Juncus bufonius*, som förekomma enkla enblommiga i samma grop med de mest grenige och mångblommige. — Vida väsendtligare äro de följande *sex olika begrepp* vi antaga, som oftast varit infattade och förvexlade under benämning af varietet. Jag har genomgått alla kända varieteter af Svenska vexter och först sedan dessa blifvit fördelade efter sina olika kategorier, har det blifvit mig möjligt consequent anordna dem. "Men då det för närvarande är svårt att skilja individuella former och varieteter, varieteter och arter," skall man invända, "så långt ifrån att dessa svårigheter häfvas, skola de snarare ökas genom antagande af flera afdelningar." Man pröfve dock först de bestämda grunder vi för hvarje angifva, sadana som hittills saknats; man besinne äfven, att då det icke är att hoppas, *knappt att önska*, att en allmän öfverensstämmelse skall ega rum i antagande af hvad som är art (man jämföre vår utförligare framställning om species-begreppet i *Sv. Litt. Tidn. 1838n. 43*), är det verkligen en vinst, att hafva alla dylika omtvistade arter fränskilde från otvifvelaktiga varieteter och arter.

1. För verkliga varieteter (*Varietates*) anse vi endast de afvikelser *i fria naturen* från stamarten, som upkommit af yttre momenters inverkan; som väl genom tydliga kännetecken skiljas från stamarten, men ock genom mellanformer sammanflyta med den samma eller genom kultur under olika förhållanden till den samma återgå (neml. updragne genom frön, ty fortplantade genom knoppar, d. v. s. rot delning, sticklingar, okulering o. s. v., bibehålla de flesta varieteter sina individuella kännetecken); men tillika *icke blott bero af olika ålder* (status) eller *blott individuella skilnader* (hit räknas äfven de frodiga former man kan finna af samma rot ett regnfullt år, och små förkrympte ett tort, eller på ma-

grare eller fetare vexeställe i allmänhet o. s. v.) — icke heller endast genom konstens olika behandling äro frambragte (till hvilka äfven sådane secundära bildningar torde böra räknas, som upkomma genom afbetning, hvaraf ofta uppstår en forma tenuior basi ramosa, humifusa; ja! ofta blir en annuel vext, derigenom perennans, att den första året hindras gå i frö, o. s. v.); samt slutligen icke heller upkommit genom en atypisk utbildning eller anamorphos. — Taga vi varietets-begreppet i denna bestämda och inskränkta mening, så tro vi det blifva vida lättare, att säga hvad som är varietet eller icke; och vi kunna äfven lätt åtskilja tvenne olika slag af varieteter, nemligen:

A) *Artförändringar* (Variationer), det vill säga sådana afvikelser, som blott upkomma genom en viss dels olikhet eller en bestämd karakters afvikelse, under det vextens antingen karakterer eller hela utseende i öfrigt förblir oförändradt. Vanligen är hos hvarje slägte eller åtminstone hos närförvandta arter ett likartadt anlag (*nisus analogus*) att bilda analoga variationer, hvilka de, som i artbestämning utgå från vissa karakterer, vanligen förvexla. Så f. e. hafva de flesta vexter en var. elatior et pumila, *Hieracia* en v. latifolia, en angustifolia; *Rosæ* en pubescens, en glabra; *Primulæ* en longistyla, en brevistyla; *Campanulæ* en albiflora, eller en micrantha, en macrantha; *Salices* en lejocarpa, en eriocarpa o. s. v. i oändlighet. Det blefve vanligen alltför vidlyftigt att anmärka alla sådana variationer, hvarföre man i vår tanka helre i slägtets eller afdelningens generela karaktéristik äfven antyder dess anlag till vissa hos alla återkommande artförändringar, eller ock i beskrifningen efter hvarje art anmärker: "Exstant variationes albifloræ, micranthæ, glabratae etc.", allt med afseende på det förhållande, som är typiskt i slägtet. De flesta artförändringar visa sig hufvudsakligen: 1) i en viss dels relativa storlek, hvaraf ofta upkomma bestämde varr. elatiores et pumilæ (bland *Rosæ* etc. finnas sådana ofta, under odling genom sticklingar, constante);

grandifoliae et *parvifoliae*, *grandiflorae* et *parviflorae*, *microcarpae* et *macrocarpae* o. s. v. (Är åter storleken proportionellt större eller mindre i alla delar, så är det en individuell olikhet efter mer eller mindre passande vexeställe; man säge icke torrare bördigare o. s. v., ty vexter, som älska torrt eller magert vexeställe, förminskas på fuktigt eller bördigt, liksom äkta nordiska vexter blifva mindre i blidare klimat); 2) uti form; sådane äro variationes *arboreae*, *erectae* och *fruticosae*, *humifusae*; *latifoliae* och *angustifoliae*; *radiatae* och *discoideae*, *platypetalae* och *stenopetalae*, o. s. v.; 3) uti beklädnad, såsom varr. *aculeatae* et *inermes*, *hirsutae* et *glabrae*; *lejocarpae* et *eriocarpae* etc.; 4) uti färg, såsom varr. *vitellinae* och *nitellinae* hos Pilar; *albiflorae* etc.; *erythrocarpae*, *xanthocarpae* o. s. v. Öfver allt är här att skilja mellan individuela former; så f. e. utmärker en blekare färg hos hela vexten endast en individuell skillnad orsakad af skuggrikt vexeställe. — Ehuru verkliga artförändringar synas mindre afvikande från stamarten än *afarter* (se nedanför) äro de ofta constantare, såsom kulturen af simpla färgförändringar visa; mellanformer äro sällsyntare, just *deraf att de bero af en enda karakter*; ty uphäfves denna, blir det ej någon mellanform, utan just stamarten sjelf. Äfven är det vanskligare, att vilja upgifva dessas yttre orsaker, om icke kemiska förhållanden; ty de synas f. e. för de *vitellinae* *Salices* bero af något inre anomalt tillstånd, ehuru detta måste hafva en yttre grund, som likväl i de flesta fall är lika svår att upgifva, som den är lätt att finna för *afarter*. Theoretiskt tror jag man riktigast kan säga: *en artförändring* är en till beständighet stegrad individuell afvikelse; ty fortplantad genom individens delning förblir den constant, men updragen genom frön öfvergår den oftast till urformen. *Tillfälliga former* äro icke constanta hos individen utom under vissa förhållanden; *underarter* åter äro, äfven updragne genom frö, constante. — I talförhållanden känner jag inga bestämda artförändringar; ty *folia opposita*, ter-

na, quaterna, quina och till och med sparsa hos f. e. *Veronica longifolia*, *Lysimachia*, *Lythrum*, *Paris*; flores tetrameri, pentameri o. s. v. hos *Sagina*, *Tormentilla* etc. äro endast tillfälliga former, som träffas på samma rot med den normala. Men vi måste gå vidare; ämnet är så rikt, att mycken upmärksamhet fordras det icke en tillämnad kort uppsats vexer till en vidlyftig afhandling.

B. *Afarter* (Aberrationes) kalla vi sådane afvikelser från en arts normal-form, som visa sig (vanligen genom nödvändigt sammanhang) *uti alla eller de flesta vextens delar, hvarigenom den får ett från stamformen olika utseende*. Liksom de, som *efter karakteren* bestämma arter löpa mest fara, att taga artförändringar för arter, så misslogo de äldre, som *efter utseendet* bestämde arter, vanligen afarter för arter. Ehuru afarter i det hela synas anmärkningsvärdare än artförändringar, så äro de sednare vanligen constantare, ty alla afarter flyta genom mer eller mindre tydliga mellanformer sammans med hufvudarten. Då artförändringar skiljas genom någon bestämd karakter, så är det oftare blott ett plus eller minus, som skiljer afarter f. e. *Polygonum amphibium* och dess afart *terrestre*. *Artförändringar* förekomma vanligen under samma yttre förhållanden med stamarten; *afarter* åter under helt olika, hvarföre i den mån dessa närma sig till stamartens finner man talrika mellanformer. Också äro derföre de yttre orsakerna till afarterne långt lättare att finna än till artförändringarne, ehuru i sig obetydligare; ty hvaraf *P. amphibium terrestre*, *Salix repens argentea* o. s. v. upkemma, är lätt att inse; men hvarför *S. repens* under alldeles samma förhållanden har artförändringar med *germina* nu *sericea*, nu *glaberrima*, eller *Orchis sambucina* blandad är antingen bestämdt röd- eller gul-blommig, är icke så lätt att säga. Redan af det anförda torde inses, att det är en väsentlig skillnad emellan artförändringar och afarter eller, som jag ville kalla dem, urartningar, om denna benämning ej så stötte svenska öron. Men många andra långt viktigare skäl

tillkomma, hvaribland det icke är det minsta, att samma polymorpha art har *en särskild serie af artförändringar, en annan af afarter*. Stundom komma samma eller analoga artförändringar före under de olika afarterne f. e. den röd- och grön-hvita af samtliga *Polygoni lapathifolii* afarter; ludd- och glatt-fruktiga artförändringar under de vida märkvärdigare *verkliga afarterne* bland *Salices*. —

(Forts. e. a. g.)

III. Literatur *).

J. C. Röhlings Deutschlands Flora. Nach einem veränderten und erweiterten Plane bearbeitet. Fortgesetzt von Wilh. Dan. Jos. Koch. Fünfter Band, Erste Abtheilung. Frankf. am Main bei Wilmans 1839. 370 pag. 8.o.

Den outtröttlige och om vexternas kritiska kännedom så högt förtjente Författaren har nu fortsatt åfvannämnde klas-

*) Som Red. från åtskilliga håll erfarit obelåtenhet deröfver, att inga utländska notiser, tvert mot det i anmälan gifna löftet, i bladet blifvit intagna, anser sig Red. förpligtad upplysa, att orsaken hertill hufvudsakligen varit den, att de utländska botaniska jurnaler, hvilka Red. forskrifvit, genom något missförstånd från bokhandels sidan, ännu icke erhållits, hvarjemte den under vintern hämmade kommunikationen med utlandet gjort att icke heller några andra arbeten ännu i år inkommit; men så väl det ena som det andra hindret skall väl nu snart uphöra, och Red. sålunda blifva i tillfälle att i detta hanseende fuligöra sina förbindelser. Äfven anser Red. sig böra tillkännagifva, att den hoppas kunna gifva åt tidningen en större mångfald, sedan åtskilliga af de bidrag dels redan ankommit, dels oförtofvadt vantas, hvilka, ehuru låfvade och påräknade, dock alldeles uteblefvo under förra året, då derjemte den botaniska resa, som utgifvaren företog och som ej var beslutad i den stund tillstånds-bref till bladets utgifvande begärdes, gjorde för honom omöjligt att ensamt sjelf så som vederbordt draga omsorg om en sådan omvexling och mångfald af artiklar, som måhända de flesta läsarne önskat.

siska arbete, hvaraf 4:de delen redan 1833 utgafs. Orsaken till det långa mellanskof, som egt rum mellan dessa delar, är, såsom Förf. i det korta förordet yttrar, förnämligast att söka i utarbetandet af Författarens under tiden utgifna *Synopsis floræ germanicæ et helveticæ*. — Närvarande del är utarbetad efter samma plan som de föregående; således efter sexual-systemet och omfattande allena Tysklands växter (med inbegrepp äfven af Istriens, hvaremot de Sveitziska äro utslutna). Nu utgifna afdelning omfattar 16—18 klasserna eller Mona- Dia- Polya-delphia, och den kan, med hänseende till de till dessa klasser hörande växter, betraktas som en utförlig kommentarie till äfvannämnde Synopsis, hvilken dock icke utan vid särskildta fall citeras, något som Ref. ej kan fullkomligt gilla. — Vi vilja ur det rikhaltiga innehållet här allenast i största korthet anmärka ett eller annat, som kan vara af intresse för Svenska floran, samt nämna de här tillkomna i Synopsis icke uptagna, af hvilka de flesta äro från Istrien.

Till *Erodium cicutarium* citeras Engl. Bot. t. 1768, hvilken Fries anser höra till *Erod. moschatum* (se Bot. Not. 1840 p. 38). — Förf. säger sig icke känna någon *Er. pimpinellifolium* Willd. rostro fructus glabro cotyledonibus indivisis; i fall någon sådan finnes anser han den böra utgöra egen art. — Vid *Geran. pyrenaicum* anmärkes, att Fries' beskrifning på den svenska arten (hvaraf Förf. ej sett något exemplar) öfverensstämmer fullkomligt med den tyska, som är alldeles densamma, som vexer i Pyreneerna: och hvartill *G. umbrosum* W. K. hör såsom synonym, ej som afart. — Namnet *G. rotundifolium* L. tillägges här den art som Wahlenberg kallat *G. malvaceum* och Fries *G. viscidulum*, och som förekommer på åkrar och berg i rhentrakten, Sachsen o. s. v.; de sistnämnde Författarnes *G. rotundifolium* har deremot återfått namnet *G. pusillum* L. — *G. sibiricum* har nyligen upptäckts i Baden. — *Malva vulgaris* Fr. har återfått nam-

net *M. rotundifolia* L., hvaremot den af Fries under detta namn uptagna benämnes *M. borealis* Wallm. — *M. nicæensis* All. från Istrien har tillkommit. — *Corydalis solida* och *fabacea* betraktas som skiljda arter; af den sedmare uptages en var. *digitata*, och vid den förre anmärkes att den någon gång förekommer med hela bracteer — *C. acaulis* L. anföres från Istrien. — I släktet *Polygala* hafva tillkommit *P. nicæensis* Risso (*P. buxifolia* β . Reich. *Icon f. 51*. *P. amblyptera* β . Reich *Fl. exc. p. 351*) från Istrien, och *P. calcarea* Schultz (*Bot. Zeit. 1837 p. 752*. *Vaill. Bot. t. 32 f. 2*) från Zweybrücken; denna står närmast *P. amara*, men har de stora rotbladen ej fullkomligt rosettlikt samlade och saknar den bittra smaken. Förf. anmärker, att Fries i *Novit. Fl. Suec. p. 226* under namnet *P. amara* så noga beskrifvit *P. calcarea*, att han knapt tviflar det denne haft sistnämnda framför sig; och i sanning synes beskrifningen passa vida bättre på denna än på *P. depressa*, till hvilken Fries i *Mant. alt. p. 42* nu synes vilja hänföra sin *amara*; men då han uttryckligen i *Nov. l. c.* säger denna vara "intense amara", så synes den icke heller höra till *P. calcarea*. — *P. amara* begränsas på samma sätt som i *Synopsis*; dit hör således *P. uliginosa* Fr. — *P. comosa* och *depressa* antagas, hvaremot *P. oxyptera* Reich. hänföres under *P. vulgaris*. — Förf. anmärker, att den under namn *Ononis Cherleri* L. i *Syn.* uptagna vext icke kan höra till denna art, utan bör hänföras till *O. reclinata* L. — *Pisum elatius* Stev., funnen i Istrien, uptages såsom skiljd från både *P. arvense* och *P. sativum*; *P. maritimum* bibehålles i detta slägte. — Den i *Syn.* uptagna *Orobis versicolor* återföres till *O. albus* som varietet. — *Lathyrus latifolius* L. (*Sp. Pl. nec Fl. Svec.*), som utmärker sig med rent karminröda blommor, har Förf. sett vild allenast från trakten af Fiume. *L. heterophyllus* antages såsom skiljd art, och vid *L. silvestris* anmärkes, att *L. intermedius* Wallr., som i *Syn.* föres till förre, måhända snarare hör till den sednare. — Släktet *Ervum* bibehålles så

som Linné framställt det; hvarvid Förf. likväl anmärker, att första afdelningen (*E. Lens* etc.) i sjelfva verket enligt karakteren hör till *Lathyrus*, liksom den andra (*E. hirsutum*, *monanthos* etc.) hör till *Vicia*. — *Vicia Gerardi* (*V. cracca* β . Synops.) antages såsom skiljd art. — *Colutea cruenta* Ait. kallas här *C. orientalis* Du Roi. — Förf. säger sig numera blifvit öfvertygad, att *Coronilla montana* Scop. et Synops. utgör den verkliga *Cor. coronata* L., hvarföre den ock här under detta namn blifvit uptagen, hvaremot den efter De Cand. i Synops. under namn af *C. coronata* uptagna utgör en annan art, som nu blifvit kallad *C. lotoides*. — Namnen på arterna af *Melilotus* ha blifvit ändrade, så att *M. officinalis* Willd., DC., Koch Syn. nu kallas *M. macrorrhiza* Pers.; *M. vulgaris* Willd. Koch Syn. benämnes *M. alba* Lam.; och *M. Petitpierrana* Koch Syn. (*M. arvensis* Wallr.) har fått namnet *M. officinalis* Lam. — I Istrien hafva nyligen blifvit funna: *Trifolium maritimum* Huds., *T. Bocconii* Sav., *T. glomeratum* L., *T. micranthum* Viv., *Lotus angustissimus* L. — Af *Medicago falcata* anföres en var. glandulosa.

IV. Hvarjehanda.

1. Professor *Elias Fries* i Upsala blef den 4 Julii 1839 utnämnd till Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden.

2. Professor *Johan Wilhelm Zetterstedt* blef den 7 Febr. 1840 instald i embetet såsom Botanices et Oeconomiae Practicae Professor i Lund, hvarvid han höll en föreläsning om vexternas migration. Det väckte en allmän och ej oförtjent upmärksamhet, att H. K. H. Akademiens Kansler under den 27 Jan. så fördelade göromålen mellan Professorn och Demonstratorn, att denne sednare, Adjunkt Agardh, fick sig updraget att föreläsa och examinera i Botanik, hvaremot åt den förre, oansedt dess af Konungen den 7 Dec. 1839 meddelade ovilkorliga fullmakt, endast lemnades att föreläsa och examinera i praktisk ekonomi, och det oaktadt att här

vid Universitetet icke hållits föreläsningar eller examina i praktisk ekonomi alltsedan år 1812, då dåvarande Professorn Agardh genom ett Kongligt Bref derifrån befriades, och behovet af några dylika alldeles icke under de sednare åren blifvit ökad. Dylika föreläsningar tyckes ock vida bättre ha sin plats vid ett landbruks-institut än vid ett Universitet, hvarest allt tillfälle saknas att visa den praktiska tillämpligheten af de teoretiska föredragen. Det tyckes nästan som man ville återkomma till den föräldrade falska åsigten enligt hvilken naturvetenskaperna icke ega något värde utan som tjenarinnor åt Ekonomi och Medicin. Till en början har imellertid utförandet af den upgjorda planen, hvars egentliga källa och motiver det icke tillhör närvarande ställe att utveckla, blifvit hämmadt, på det sätt nemligen att sedan Prof. Zetterstedt genast till Cons. Acad. aflemnat en protest, hvori han anhöll att blifva bibehållen vid rättigheten att föreläsa och examinera i Botanik, hvori han var Professor, och Cons. Acad. hos Kansleren tillstyrkt bifall till denna anhållan, så har Denne genom Nådigt Bref af d. 25 Febr. stadgat, att Prof. Zetterstedt eger tillvidare bestrida hela den till dess profession hörande undervisningen; hvarjemte Cons. Acad. fått sig uppdraget att inkomma med förslag till fördelning af göromålen mellan Professorn och Demonstratorn.

3. Filosofie Kandidaten *Johan P. Arrhenius* har af H. K. H. Upsala Akademies Kansler under den 14 Jan. 1840 blifvit utnämnd till Botanices Docens vid Upsala Universitet, sedan han förut såsom specimen utgifvit en intressant och med omsorg författad Monografi öfver Svenska arterna af släktet *Rubus*, hvilken afhandling med det snaraste skall i dessa notiser blifva anmäld. Doc. Arrhenius har af Filos. Fakult. blifvit tillförordnad att i fullständig studentexamen examinera i Naturvetenskaperna.

4. *Salix daphnoides* * *acutifolia*, onekligen den skönaste Pil-art i Norden, är, enligt af Prof. Fries meddelad un-

derrättelse, funnen verkligen vild äfven i Sverge, nemligen på Dalelvens strand vid Mora i Dalarne. Innan kort hoppas Red. blifva i tillfälle att i dessa notiser meddela en upsats af Prof. Fries öfver Skandinaviska Pil-arterna.

V. Tillkännagifvande.

Som en längre tid förflutit sedan subskriptionsteckningen skedde till *Herbarium normale*, hvarunder subskribenternes vistelseort blifvit förändrad, och transportkostnaden icke är en ringa utgift bland de snart sagdt oräkneliga, som från detta företag äro oskiljaktiga, helst i det fall exemplaren icke skulle uttagas; så anmodas de, som ännu icke erhållit exemplar af de sednare (3, 4, 5) fasciklarne, att inom *Maj månads utgång* insända requisitioner till Utgifvarne eller till *Lundqvists et comp.* bokhandel i Stockholm och Upsala eller till *Gleerups* i Lund, då exemplaren skola skyndsamt expedieras. Efter nämnde tid kunna *kompletta exemplar svårligen mera erhållas*, då de få återslående sedermera disponeras till andra ändamål. Vi skulle vilja anse denna samling så vigtig, att framdeles icke något kan öfver Svenska Fanerogamerna utan dess begagnande utarbetas. Sjette fascikeln utkommer, vill Gud, till sommaren så snart åtskilliga inväntade sällsyntare vexter hunnit ingå. Redan finnes tillräckligt förråd insamladt af *Carex bullata*, *pediformis*, *maritima*, *evoluta*; *Poa laxa*; *Glyceria remota*; *Rubi*; *Ranunculus sulphureus*; *Campanula barbata*; *Hieracium furcatum*, *collinum*, o. s. v. — För utgifvarne vore stor vinst att veta, hvilka subskribenter genast behaga uttaga sina exemplar, då uplagan kunde rättas derefter. Ty med ett arbete af denna art är en väsendtlig skillnad från en boks tryckning; omkostnaderne äro lika stora för hvarje enskildt exemplar och hvarje fascikel utgör ett mycket betydligt förlag.